

**UNIVERSITATEA „OVIDIUS” DIN CONSTANȚA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE TEOLOGIE
DOMENIUL DE DOCTORAT TEOLOGIE**

TEZĂ DE DOCTORAT

COSMOBIOGENEZA

**ÎN PERSPECTIVA DIALOGULUI DINTRE
TEOLOGIE ȘI ȘTIINȚĂ.
PERSPECTIVĂ MISIONARĂ**

Rezumat

Coordonator de doctorat:
Pr. Prof. Univ. Dr. Gheorghe ISTODOR

Student – Doctorand
Pr. Drd. Ioan Trandafir BOBÎRNEA

**Constanța
2017**

Introducere

Cosmobiogeneza se referă la **analiza problematicii originii sau apariției și structurării Universului, a materiei și a vieții** în vederea găsirii răspunsului obiectiv care să constituie adevărul fundamental al existenței lumii, tocmai de aceea, lucrarea de față are ca și călăuză îndemnul scripturistic: „*Veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi*” (Ioan 8, 32).

Tema Cosmobiogenezei a devenit o **problemă epistemologică preocupantă pentru umanitate odată cu sciziunea apărută între învățătura milenară a Teologiei – Creația și concepția mai nouă a Științei – Evoluția naturalist-materialistă**. Aceste poziții arată că problema originilor se confruntă cu o **enormă contradicție**, care persistă, părând să nu poată fi soluționată în mod obiectiv.

Abordarea din această lucrare a fost concepută printr-o prismă **interdisciplinară teologico-științifică reală, lipsită de prejudecăți, resentimente și suspiciuni, bazată pe analiza descoperirilor, principiilor, argumentelor și dovezilor autentice, furnizate de izvoare și de cercetările teologice și științifice actuale**. Segmentul Teologiei academice care răspunde pe deplin acestui mod de cercetare interdisciplinară teologico-științifică este **Misiologia**, întrucât această disciplină, fiind mai nouă, exprimă dinamica realității și lucrării Teologiei, a Bisericii în lume, incluzând în domeniul său de cercetare nu numai dialogul teologic intradisciplinar și raportul pe care Teologia ortodoxă îl are cu toate celelalte culte și denominațiuni creștine, ci și relația cu știința, cultura în general. În sfera Misiologiei, care se ocupă de un domeniu foarte vast, lucrarea se inserează din punct de vedere strict teologic în **Misiologia doctrinară fundamentală**.

Obiectivul principal al cercetării este **elucidarea subiectului pe care îl tratează**, pe cât este cu putință și în limitele analizei desfășurate, iar **obiectivele secundare** au în vedere: **confirmarea unității de fond a adevărului teologic despre crearea lumii la nivel scripturistic, patristic și confesional academic; pledarea pentru dialogul interdisciplinar și cunoașterea unitară, holistică și simfonică; coeziunea învățăturii teologice și a descoperirilor științifice obiective despre crearea lumii și susținerea pe viitor a dialogului interdisciplinar teologico-științific; reliefarea posibilității structurării și sistematizării unei teologii naturale temeinice care în viitor să aibă ecou și la nivel academic**.

Disputa dintre Teologie și Știință a început în mod explicit în secolul al XVII-lea, având ca punct major de plecare procesul intentat de Biserica Catolică lui Galileo Galilei (1564-1642) între anii 1615-1616, legat de teoria heliocentrică, s-a amplificat în perioada Iluminismului (sec. XVII-XIX), când concepția teistă asupra lumii a fost înlocuită subtil cu cea deistă, a culminat în secolul al XIX-lea, când a apărut teoria evoluționistă, concepută inițial de naturalistul francez Jean Baptiste Lamarck (1744-1829) și elaborată ulterior de naturalistul englez Charles Darwin (1808-1882), și s-au structurat diversele sisteme naturalist-scientiste și filosofico-materialiste, s-a intensificat și extins în secolul al XX-lea prin toate mijloacele, persistând mai mult sau mai puțin, direct ori indirect și astăzi. Teologia păstrează învățătură milenară despre originea lumii, iar Știința și-a formulat în mod autonom și diferit propriile teorii despre apariția și evoluția lumii.

Capitolul I: Relația dintre Teologie și Știință și raportul dintre Revelația divină, rațiunea umană și lume în problema Cosmobiogenezei

În percepția actuală, care tinde să devină colectivă, a apărut ideea că Teologia și Știința sunt două domenii care nu au nimic în comun, nici limbajul, nici metodele și nici obiectivele, și aceasta pentru că între credință, care este fundamentul Teologiei, și rațiune, care este baza Științei, pare să nu existe nicio punte de legătură. Istoria dovedește faptul că lucrurile stau cu totul altfel, pe de o parte, **Sfinții Părinți ai Bisericii, marii Teologi, conducerea Bisericii, monahii, preoții și conducătorii laici fiind aceia care au susținut pe toate căile cunoașterea științifică și înființarea marilor universități ale lumii**, iar, pe de altă parte, **părinții științelor moderne au dovedit că nu au fost doar simpli oameni religioși, care împărtășeau religiozitatea stereotipă caracteristică epocii, ci oameni cu o puternică conștiință religioasă și cu profunde preocupări teologice, unii dintre ei fiind chiar teologi sau preoți**. Se poate afirma fără teama de a greși că mari oameni precum: *Nicolaus Copernic, Francis Bacon, Johannes Kepler, René Descartes, Blaise Pascal, Robert Boyle, Isaac Newton, Gottfried Wilhelm Leibniz, Michael Faraday, Gregor Johann Mendel, Louis Pasteur și William Thomson Kelvin* au fost **veritabili sacerdoți ai Creației, fiind inspirați de Dumnezeu și convinși că cercetările și descoperirile lor se datorează faptului că Dumnezeu a adus la existență și a organizat întregul Univers, imprimând în el**

legile după care funcționează, acestea permițând oamenilor de știință să poată împărtăși tuturor logica care stă la baza existenței lumii.

Mari savanți ai modernității, atât români, precum *Nicolae Constantin Paulescu*, *Alexandru Mironescu* și *Leon Dănilă*, cât și străini, precum *Nicolas Camille Flammarion*, *Max Planck* și *Albert Einstein*, datorită convingerilor personale la care au ajuns în urma cercetărilor științifice pe care le-au făcut, **nu au acceptat concepțiile naturaliste prezente în teoriile științifice.** Savanții, precum *Max Planck* și *Albert Einstein*, care nu și-au exprimat direct poziția față de aceste teorii, **s-au implicat fie în promovarea dialogului interdisciplinar dintre Știință și Teologie, fie au lăsat să se înțeleagă că organizarea lumii nu poate fi concepută în afara unui Creator.**

Așadar, din punct de vedere istoric, a afirma că între Teologie și Știință există incompatibilitate, înseamnă fie a nu cunoaște, fie a nu recunoaște legătura obiectivă dintre acestea și a imagina un raport inexistent care nu are nimic de-a face cu realitatea.

Starea existențială actuală a lumii indică faptul că **lumea nu poate fi pe deplin înțeleasă fără rațiunea umană și revelația divină autentică, care au devenit fundamente *sine qua non* ale gnoseologiei actuale.** Ele își legitimează pe deplin complementaritatea datorită faptului că lumea se desfășoară pe coordonate postprimordiale, care sunt radical diferite de cele originare, în care totul avea loc la un nivel inteligibil spiritual-metafizic-suprasenzorial primordial, greu de exprimat în conceptele lumii actuale, unde nu era nevoie nici de credință, ca produs al unui spirit ce experiază prin prismă somatică relația cu Creatorul și cu lumea, și nici de știință, ca produs al unui trup ce analizează prin prismă cerebral-rațional lumea.

Teologia și Știința ortodoxe, în sens de corecte, juste, drepte, care au la bază credința și rațiunea luminate de Dumnezeu și nu întunecate de superstiție, panteism, fanatism, ocultism, dominare, obscurantism, scientism, materialism, ateism, etc., nu sunt nicidecum incompatibile și nu trebuie separate, ci sunt complementare, se completează, se împlinesc, se explică reciproc. Dealtfel, Mântuitorul Hristos avea să spună: „*Cercetați Scripturile ...*” (Ioan 5, 39), care însemnau, în sens strict, scrierile Vechiului Testament în care erau cuprinse profețiile despre El, și, în general, descoperirile lui Dumnezeu făcute poporului evreu, dar în sens larg, aceste cuvinte îndeamnă la studiul a ceea ce este scris, elaborat ca produs al inspirației divine și al rațiunii umane.

Atât Știința cât și Teologia îl au ca element definitoriu al procesului epistemologic pe om, care, deși percepe lucrurile personalizat, profesionalizat și fragmentat, rămâne în integralitatea și manifestarea sa om deplin care experiază mai mult sau mai puțin, în funcție de capacitățile și

limitele sale, toate domeniile de cunoaștere și activitate umană. Chiar dacă omul se încadrează personal și prioritar într-un anumit domeniu vocațional, acesta este subordonat întregului epistemologic. Așadar, niciodată nu vom avea de-a face, în ceea ce-l privește pe omul ca persoană sau oamenii organizați pe domenii profesionale, cu o percepție și un proces epistemologic la unison, întrucât omul este în sine persoană unică și irepetabilă și se raportează cognitiv personal sau colectiv la lume ca întreg, rezultatul cunoașterii fiind în armonie cu ființa sa sau subordonat percepției colective, purtând întotdeauna nota unicității, a particularității și a diversității. De aceea, este nevoie de **acordarea acestor note, fie ele personale sau colective, care corespund diverselor metodologii, și de așezarea lor pe portativul epistemologic uman în așa fel încât răspunsurile la problematica care se analizează să fie congruente cu realitatea obiectivă și să alcătuiască o simfonie a adevăratei cunoașteri holistice.**

Rațiunea umană, revelația divină și lumea, la valoarea lor obiectivă, constituie o triunitate în ceea ce privește abordarea subiectului originilor. Fără unul dintre aceste elemente fundamentale, problematica Cosmobiogenezei se situează într-o zonă a derapajelor perceptuale și conceptuale, precum și a speculațiilor sofistice care nu fac cinste umanității, de aceea ele sunt pilonii de susținere și în același timp canalele prin care tema de față va furniza adevărul despre ea. Acest adevăr va fi fără îndoială unul limitat, în deplină armonie cu tot ceea ce înseamnă caracterul circumscris al ființei și al perceptibilității umane, precum și al lumii în care trăim.

Theologia naturalis, care presupune elaborarea unei teologii a lumii văzute pe baza argumentărilor concludente și dovezilor punctuale oferite de revelația naturală, **este domeniul teologic prin care se legitimează pe deplin dialogul interdisciplinar cu privire la problematica Cosmobiogenezei.** Teologia naturală are ca **puncte de plecare lumea și rațiunea umană, ca parcurs analiza empirică a realităților din lume și descoperirea dovezilor concludente, iar ca obiectiv final conexiunea care poate fi făcută în mod cert și într-o anumită măsură între om, lume și Creator.** Nu se poate vorbi despre teologia naturală și teologia supranaturală, care are ca fundament revelația supranaturală, în afara **revelației divine, unitare, originale, personale, obiective, inteligibile și perceptibile.** Teologia naturală și teologia supranaturală nu sunt două teologii segregate și izolate care își dispută reciproc autenticitatea, ci două aspecte complementare, sinergice, simbiotice ale aceleiași teologii creștine. Teologia supranaturală referitoare la creație și teologia naturală, într-o viziune a mileniului al treilea, formează împreună

sfera deplină a *teologiei creștine a creației*, de care este mare nevoie într-o lume în care tendința este de segregare și izolare și nu de unitate și împreună-lucrare.

Capitolul II: Cosmogeneza din perspectiva Teologiei și a Științei

Sfânta Scriptură descoperă că **Universul ca întreg, în starea lui primordială, a fost adus în mod nemijlocit de la non existență la existență de Creator, din nimic, prin Cuvântul Său și Duhul Său dumnezeiesc**, imprimându-i o anumită organizare necesară structurării ulterioare a Cosmosului. **Lumea nu există de la sine și prin sine**, și nici nu este adusă la existență de o forță impersonală și nedefinită care ființează prin sine însăși, **ci de Dumnezeu-Creatorul prin voia și hotărârea Sa dumnezeiască personală și desăvârșită**, lumea fiind menținută în existență tot de Creator, care o guvernează și o susține continuu spre finalitatea pe care El a stabilit-o. Lumea se descoperă ca fiind dar deplin al Creatorului, făcut din iubire dumnezeiască creației însăși, care devine existență creată și limitată, având ca și cauză unică Existența veșnică, personală, desăvârșită, liberă și atotputernică.

Teologia ortodoxă și catolică academice arată că **lumea este lucrarea directă și deplină a voii, libertății și iubirii desăvârșite a lui Dumnezeu-Sfânta Treime**, adusă de la non existență la existență, fără nicio constrângere din afara Lui, prin creare de către Tatăl prin Fiul în Sfântul Duh, nu din Sine sau dintr-o realitate spirituală ori materială preexistentă, ci “*ex nihilo*”, **din nimic**, după o rânduială divină, în timp și spațiu, care încep odată cu actul creației, lumea aflându-se într-o relație permanentă cu Creatorul, fiind unitară și dependentă de El în vederea împlinirii scopului suprem pentru care a fost creată.

Teologia protestantă susține faptul că **Dumnezeu a creat lumea sensibilă, aducând-o de la non existență absolută la existență finită**, El fiind Creatorul a tot ce există, lumea depinzând în totalitate de El. Creația este un act liber a lui Dumnezeu, ea este total diferită de El, neexistând nicio identitate între aceasta și ființa lui Dumnezeu. Cosmosul a fost creat prin Cuvântul, *Logos*-ul veșnic și întrupat a lui Dumnezeu, prin Fiul Său, Iisus Hristos, odată cu actul creației începându-și existența spațiul și timpul.

Teologia neoprotestantă de factură americană scoate în evidență că **Dumnezeu-Sfânta Treime, Tatăl prin Fiul și în Sfântul Duh, crează întregul Univers, ca act liber al voinței Lui**

supreme, nu din ființa Sa sau dintr-o materie preexistentă, ci din nimic, Universul depinzând totalmente de Dumnezeu. Lumea este limitată, având început și sfârșit, doar Dumnezeu este infinit și etern, transcendent lumii și în același timp imanent în lume, El fiind Creatorul, Proniatorul și Guvernatorul ei. Scopul pentru care Dumnezeu a creat lumea este slava Lui, însă această slavă nu trebuie înțeleasă ca ceva primit de Creator din partea lumii, ci ca o manifestare concretă a acestei realități în opera Sa de creație. Teologia confesională nu prezintă diferențe semnificative de fond în ceea ce privește unitatea conceptuală a învățaturii despre Cosmogeneză, continuând să străbată calea luminată, descoperită și marcată de Dumnezeu în Sfânta Scriptură, construită și definitivată de Sfinții Părinți, consolidată de Teologii ulterioari, sistematizată și modernizată de Teologia academică.

Continuumul sau **triunitatea materie-spațiu-timp**, într-o perspectivă a teologiei naturale, este realitatea primă pe care Dumnezeu a adus-o la existență în vederea organizării întregului Univers. Fiecare realitate este distinctă dar inseparabilă și interdependentă, prezentând o remarcabilă analogie cu ceea ce s-a revelat despre Dumnezeu-Sfânta Treime: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, fiecare persoană divină fiind distinctă, inseparabilă și pe deplin dumnezeiască. Lumea este opera Dumnezeului-Treime, de aceea se descoperă ca și creație străbătută de reflexul creator al Sfintei Treimi, „pecetea” Treimii fiind imprimată în toată creația.

Teoria Universului staționar susține că Universul este etern, fără început și fără sfârșit, materia apărând într-un mod inexplicabil din nimic și evoluează continuu de la sine până la starea Universului observabil. Această teorie speculativă temerară, care a avut ca punct de plecare o imaginație artistică, a fost total respinsă prin argumente și descoperiri științifice pertinente, neexistând nicio dovadă reală în sprijinul ei.

Teoria Universului extensiv (Big-Bang) susține că Universul prezent, care are dimensiuni fizice incalculabil de mari, a apărut și s-a structurat spontan în urmă cu aproape 14 miliarde de ani, în condiții optime dintr-o protomaterie/energie de mărime subnucleară inimaginabil de mică, cu parametri fizici preciși, înzestrată cu capacitatea de a genera un Univers enorm. Această teorie nu are răspuns la numeroase întrebări, și mai cu seamă nu reușește să explice de unde provine presupusa materie primordială, având în vedere că principiul sau legea cauzalității nu este un simplu postulat cu caracter pseudoștiințific, ci o realitate obiectivă, supusă atât metodologiei științifice cât și oricărei observații comune.

Mesajul celor două teorii, chiar dacă se exclud reciproc și, la anumite aspecte, frizează absurdul, este: **Originea Universului fără Creator**. Astfel de abordări, lipsite de logică și de argumentări științifice solide, dovedesc faptul că Știința naturalistă ridică probleme serioase la nivelul fondului ei, dovedindu-se, în multe privințe, **un joc pseudoștiințific al elitelor academice**.

Teologic vorbind, deși evenimentul creației nu este **transformarea a ceva în altceva**, apariția Universului ca **tunelare cuantică din nimic** nefiind identică cu evenimentul creației *ex nihilo*, totuși anumite explicații ale teoriilor științifice care vorbesc despre **atomul sau vidul cuantic primordial, ori fulgerul primordial**, deși nu clarifică în niciun fel problema provenienței materialului original, **confirmă oarecum referatul biblic al creației unde se menționează**: „*Și a zis Dumnezeu: Să fie lumină!. Și a fost lumină.*” (Facerea 1, 3), această **lumină originară adusă la existență de Creator, sau, altfel spus, lumina originată, fiind fundamentul energiei/materiei primordiale a Universului**, care poate fi înțeles ca fulger primordial, atom primordial, vid energetic primordial, etc., însă niciuna dintre acestea nu poate explica vreodată prin ele însele cauza apariției lor. **Creatorul fiind Lumină-Cuvânt dumnezeiesc și necreat, a creat lumina, esența lumii sensibile, prin care El a structurat întregul Univers.**

Așadar, structurarea și funcționarea grandioase ale Universului, după cum se prezintă acestea în cercetările și observațiile marilor oameni de știință ai lumii, **n-au nimic de-a face cu întâmplarea sau hazardul**. Cosmosul este în toate detaliile privitoare la organizarea sa macrocosmică opera Creatorului atotputernic, care, începând dintr-un *Punct Alfa*, l-a creat, structurat și ordonat, imprimând în el legile după care funcționează cu regularitate fascinantă până în *Punctul Omega*, pe care Dumnezeu l-a stabilit în vederea împlinirii scopului decis.

Capitolul III: Organizarea materiei din punct de vedere teologic și științific

Fundamentul structurilor cosmice a fost pus de Creator încă din prima zi a creației: „*Și a zis Dumnezeu: «Să fie lumină!» Și a fost lumină.*” (Facere 1, 3), deci, toată materia/energia Universului a fost creată la început. Dumnezeu a structurat **Soarele, luna și stelele încă din prima zi, însă lumina transmisă sau reflectată de aceste corpuri ajunge la Pământ în a patra zi.**

Denumirea generică de **zile ale creației** reprezintă de fapt perioade foarte scurte de timp în care întreaga creație a fost adusă la existență și organizată în mod planificat, ordonat.

Sfinții Părinți au socotit că **zilele creației** reprezintă, din perspectiva Creatorului, perioade infime de timp, clipe, momente, în care întreaga creație a fost adusă spontan, „deodată” sau „dintr-odată” la existență și organizată în mod ordonat. Ei au urmărit evidențierea structurării armonioase a celor pe care Dumnezeu le-a creat, a scopului precis pentru care acestea au fost astfel ordonate de Creator și a îndreptării atenției și mulțumirii către Dumnezeu, care le-a adus cu înțelepciune la existență.

Din perspectivă ortodoxă și catolică, Creatorul, structurând cu voia Sa deplină realitățile pe care le-a adus inițial la existență, face ca rezultatul să devină **o operă holistică armonioasă, desăvârșită, de natură circumscrisă, limitată, fiind o lucrare care se descoperă pe deplin rațională în relație cu capacitățile cognitive ale omului, având ca fundament *Rațiunea Supremă* sau *Logosul divin*, iar ca motivație iubirea și bunătatea Creatorului care se reflectă în toate cele create. Lumea este lucrarea Sfintei Treimi și poartă pecetea Acesteia, fiind un dar din partea unicului Creator și o dovadă care, alături de Sfânta Scriptură, aduce mărturie obiectivă despre prezența immanentă a lui Dumnezeu și iubirea Sa permanentă, dar și despre transcendența Lui.**

Teologia protestantă și neoprotestantă scoate în evidență faptul că **întreaga creație este lucrarea armonioasă a Dumnezeului triunic, constituită în așa fel încât împlinește, atât mecanic, instinctiv cât și conștient și liber, scopul nobil adresat în ultimă instanță Creatorului, care nu este altul decât gloria adusă Lui în mod permanent, ceea ce nu diferă conceptual de perspectiva ortodoxă și catolică.**

Dintr-o perspectivă care ar constitui în viitor o bază pentru o posibilă elaborare și structurare academică a teologiei naturale, temporalitatea exprimată în referatul creării lumii trebuie pusă în conexiune nu atât cu opera săvârșită direct de Creatorul atotputernic, care nu este dependent de un anumit timp pentru a crea, a aduce la existență, ci cu momentul apariției și organizării celor aduse la existență, care, datorită constituției lor imanente, intrinseci create, necesită un timp pentru a manifesta ordonat această structurare, dar și cu capacitatea noastră rațională de a înțelege logic lucrurile. **Actul dumnezeiesc al creației, exprimat în zile ale creației, nu va putea fi cuantificat niciodată cu precizie științifică, pentru că ține de realitatea**

temporală specifică actului creator al lui Dumnezeu, ce nu poate fi evaluată după criteriile stării actuale a lumii.

Există numeroase teorii științifice cosmogonice care încearcă să explice formarea Sistemului Solar. Începând cu teoria lui Kant, toate teoriile care au urmat acesteia, indiferent de explicațiile oferite, au fundament naturalist, sau mai precis materialist-evoluționist, postulând preexistența anumitor tipuri de materie, mai mult sau mai puțin organizate, și forțe – Soare, stele, comete, nove, supernove, particule solide, gaze, praf cosmic, nebuloase, materie meteorică, materie solară, forță de gravitație, forță centrifugă, ciocniri, explozii, reacții termonucleare, etc. – precum și necesitatea a multe miliarde de ani de evoluție pentru a se ajunge la ceea ce se cunoaște astăzi ca fiind Sistemul Solar. Mulți cercetători s-au întrecut în scenarii cosmogonice pseudoștiințifice, imposibil de dovedit riguros științific, care au fost prezentate de cele mai multe ori într-o notă de certitudine științifică dezarmantă, ca și cum s-ar fi asistat la derularea evenimentelor galactice și nu ar mai încăpea nicio îndoială asupra celor expuse. Teoriile științifice cosmogonice naturaliste, care au încercat să elucideze modul în care s-a format Sistemul Solar, sunt **pure speculații științifice ce s-au înlocuit unele pe altele de-a lungul timpului în speranța descoperirii adevărului științific.**

Sistemul Solar se dovedește a fi o **macrorealitate extem de bine structurată și individuată, cu parametri cosmici preciși, armonios configurați și constante astronomice cu neputință de atins în condiții de organizare întâmplătoare a materiei. Această exactitate reliefează existența unui program complex remarcabil, alcătuit în așa manieră diferențiată încât nu se poate explica științific în niciun fel prin teoriile cosmogonice moderne**, acesta fiind și motivul apariției numeroaselor teorii științifice, care au fost formulate în speranța explicării acestei configurări sistematizate fascinante. Această stare a lucrurilor i-a determinat pe distinși oameni de știință ai zilelor noastre să ajungă prin cercetare asiduă și descoperiri extrem de elaborate la concluzia celor care au cunoscut de milenii și secole adevărul, într-o manieră mult mai simplă și generală, fie prin revelație făcută în mod supranatural, inspirațional, dumnezeiesc, fie prin descoperire făcută în mod natural, rațional, intuitiv.

Modul organizării structurii fizice interne a Pământului, așa cum este apreciat de specialiști, denotă un echilibru remarcabil, fără de care planeta nu ar fi fost așa cum se prezintă și mai ales nu ar fi avut capacitatea să susțină constant toate macrostructurile externe și toate proprietățile fizice de bază ale ei, necesare existenței tuturor formelor de viață și proceselor biotice.

Mediul terestru este unic în ceea ce privește structurarea sa, circuitele de substanță, energie și informație, toate acestea oferindu-i planetei o mare capacitate de homeostazie, ceea ce nu există în cazul altei planete din Sistemul Solar. Terra este o planetă cu totul specială în Sistemul Solar, nu în sensul caracteristicilor fizico-chimice diferite de a celorlate planete, întrucât fiecare planetă este individualizată, distinctă, neexistând identitate între acestea la niciun capitol, ci în sensul deținerii într-o manieră uimitor de precisă, echilibrată, consonantă a unor parametri structurali și funcționali care fac din Terra o planetă vie, fascinantă, ce permite manifestarea unei diversități impresionante de forme de materie și de viață, care nu există pe nicio altă planetă cunoscută până în prezent de om. Macrostructurările terestre dovedesc că avem de-a face cu o organizare planificată, Pământul fiind un uriaș sistem programat, informațional, cu legi extrem de precise.

Dualitatea undă-corpusul este prezentă la toate nivelurile de organizare a materiei, aspectul corpuscular și cel ondulatoriu fiind, de fapt, formele aceleiași realități. Caracterul dual al materiei rămâne imperceptibil la nivelul simțurilor, iar pe măsură ce obiectele sunt mai mari, devine tot mai dificilă evidențierea caracterului lor ondulatoriu, pentru că lungimile de undă au dimensiuni din ce în ce mai mici. Într-o accepțiune mai largă, și relativitatea restrânsă arată că întreaga materie este, de fapt, energie. Relația dintre materie și energie este exprimată în formula lui Einstein, $E = mc^2$, de echivalență a masei și energiei, unde c este viteza luminii în vid. **Așadar, tot ceea ce există în lume, se prezintă ca o țesătură enormă de energie, lumea fiind, de fapt, energie.** În procesele chimice nu se crează și nu se distruge materie, ci doar se transformă. Este o lege universală pentru toate formele, proprietățile și manifestările materiei și face parte din principiul general de echivalență între masă și energie, aceasta însemnând că energia nu poate fi creată și nici distrusă, dar poate fi transformată în condiții specifice dintr-o formă în alta. Astăzi se cunoaște faptul că și în procesele nucleare, materia poate fi transformată în energie și energia în materie. Pretutindeni în lumea materială se observă structurarea fascinantă intrinsecă a elementelor chimice și stabilitatea extraordinară a lor, certificate și de prezența continuă a anumitor constante fizice universale, toate acestea dovedind nivelul înalt și complex de organizare armonioasă fizico-chimică a materiei. Această realitate dinamică, corpusculară și ondulatorie, nu poate fi pusă sub nicio formă pe seama unei manifestări accidentale și evolutive a materiei în decursul a milioane sau miliarde de ani, întrucât această viziune pur naturalistă nu concordă cu legile prezente la nivelul structurării materiei, precum și cu modul în care se prezintă alcătuirea propriu-zisă a materiei.

Toate aceste caracteristici dovedesc că materia este o realitate constantă, care face dovada unei imuabilități intrinseci structurale, o conservare a elementelor structurale fundamentale, ce depășesc, conform estimărilor, cu multe milioane de ori istoria de circa 14 miliarde de ani a Universului, apreciată în termeni speculativi de cosmologia modernă.

În lumea entităților atomice avem de-a face cu o realitate structurată la un nivel foarte complex, cu o lume cuantică extrem de dinamică și fluctuantă, insesizabilă percepției comune, ce prezintă o configurație interdependentă, complementară, ordonată și echilibrată, iar nu exclusivistă, haotică și asimetrică, așa cum s-ar putea presupune că ar rezulta dintr-o manifestare aleatorie a materiei, care respectă principiile specifice unei complexe structurări matematice reale.

Logica mecanicii cuantice operează la scară atomică și subatomică cu o realitate spațio-temporală extrem de instabilă, într-o continuă fluctuație haotică, turbulentă, răsucită și distorsionată, încât dispar complet noțiunile de sus, jos, înainte, înapoi, stânga, dreapta, direcție, sens, etc, noțiuni utilizate de teoria relativității, care studiază Universul la scară mare, unde spațiul-timpul este neted și plat și se curbează datorită prezenței masei și energiei, fiind bine definit și ordonat geometric. Acesta este și motivul pentru care teoria relativității și mecanica cuantică sunt percepute ca fiind incompatibile. Însă „haosul cuantic” nu este o realitate haotică care provoacă asimetrii, în așa fel încât la nivelul macroscopic să nu se poată agrega și structura nimic de la simplu la complex. Dimpotrivă, având în vedere că realitatea observabilă este în fond un ansamblu de câmpuri, ceea ce caracterizează un câmp este simetria, sau, mai exact, nevariația globală a simetriei, ceea ce arată o ordine subadiacentă, pe care se bazează natura și din care rezultă tot ceea ce există, ordine care este de fapt manifestarea simetriei primordiale, simetriei absolute, care exista, din punct de vedere științific, în timpul lui Planck, la începutul nașterii Universului.

Atât experimentele mai vechi cât și cele actuale au scos în evidență un anumit tip de libertate caracteristic nivelului cuantic de organizare a materiei, putându-se afirma că **mecanica cuantică evidențiază un anumit tip de legătură între spirit și materie**, ceea ce înseamnă că **particulele fundamentale au capacitatea de a se manifesta și interacționa liber, într-o manieră specifică lumii cuantice.** Este cunoscut faptul că circa 85% din informația din micro- și macrocosmos este recepționată prin lumină și că **fundamentele luminii constituie baza pe care este structurat în mod inteligent acest Univers armonios.** Faptul că universul subatomic,

precum și Universul în general, este structurat și funcționează în manieră comprehensibilă, a dus în fizică și cosmologie la formularea **principiului antropic**, acest principiu fundamentându-se pe logica compatibilității dintre structurarea Universului fizic și capacitatea de observare a omului. Materia, de la nivelul macrostructurilor la cel al microparticulelor, fără excepție, prezintă o **eleganță structurală și funcțională care nu poate fi justificată în niciun fel în manieră exclusiv naturalistă.**

Capitolul IV: Biogeneza în viziunea Teologiei și a Științei

Revelația biblică ne arată modul și timpul în care Dumnezeu a creat lumea vegetală și lumea animală, Creatorul aducând la existență, prin puterea Cuvântului Său divin din constituenții materiali deja creați, lumea vegetală în ziua a treia, lumea animală, a ființelor acvatice, acvatico-terestre, a păsărilor, a insectelor și a organismelor microscopice în ziua a cincea, iar pe cea a animalelor terestre, în ziua a șasea a creației. **Entitățile care aparțin lumii vegetale și lumii animale au fost aduse la existență în chip deplin, complet, nu parțial sau embriomorf, creaturile fiind individualizate și delimitate în cadrul speciei lor.** În ceea ce privește lumea animală, Creatorul rânduiește o separare precisă între animale sălbatice care viețuiesc în natură și cele domestice care urmau să trăiască pe lângă comunitățile umane. **Toate făpturile au fost înzestrate cu capacitatea de a se hrăni, lumea vegetală din pământ iar lumea animală din lumea vegetală, și de a procrea conform felului lor, respectând, deci, caracteristicile definitorii ale speciei din care fac parte.**

Tâlcuirile Sfinților Părinți aprofundează și evidențiază mesajul scripturistic despre crearea lumii vegetale și a lumii animale, aduse la existență de Dumnezeu prin cuvântul Său dumnezeiesc adresat apelor și pământului, prin intermediul cărora au fost create toate felurile de plante, arbori, microorganisme, insecte, pești, numeroase alte viețuitori acvatice, păsări, reptile și mamifere. **Toate făpturile au fost create cu însușiri individualizate pe categorii, ele păstrând și transmițând urmașilor caracteristicile dobândite la crearea lor, fără posibilitatea de schimbare structurală sau trecere de la un „fel” la „altul”, de la o categorie la alta. Creaturile au fost aduse la existență spre împlinirea unor scopuri, fiind înzestrate cu manifestări, instincte specifice în acest sens.** Datorită raportării eronate a omului la Creator, la sine și la creația Sa,

precum și relației inadecvate a creaturilor între ele, în echilibrul inițial inserat fapturilor de către Dumnezeu s-au produs perturbări la anumite aspecte constitutive, fără ca acestea să modifice radical fundamentele așezate de Dumnezeu în creaturi, în așa fel încât opera Creatorului să nu mai poată urma cursul său, sau să nu mai poată fi recunoscută ca atare de către om.

Din perspectiva ortodoxă și catolică, deși consemnarea mesajului revelat al creării fapturilor de către Dumnezeu s-a făcut într-o manieră simplă, pe măsura contextului istoric și cultural al epocii, acest mesaj este suficient de convingător atât pentru a susține credința la acest capitol în sufletele credincioșilor, cât și pentru a-i determina pe cei ce se ocupă cu cercetarea științifică la acest nivel de credibilitatea celor expuse. Această parte a operei creatoare a lui Dumnezeu **a fost adusă la existență de Creator nu din Sine sau ca urmare a unei necesități interioare a lui Dumnezeu, ci ca un act al libertății, bunătății și dragostei Sale depline.** Având în vedere faptul că iubirea trinitară este fundamentul și condiția posibilității de a exista a oricărei fapturi, conceptul catolic de *creatio ex amoris* își are pe deplin legitimitatea, chiar dacă nu a fost folosit în Tradiția Bisericii, acest concept exprimând un sens dinamic și de plenitudine care integrează și noțiunea de *creatio ex nihilo*. Conceptul *creatio ex amoris* trebuie înțeles prin prisma dogmei Sfintei Treimi, fără niciun fel de idee sau interpretare emanaționistă și fără a fi perceput ca un proces prin care se pune capăt solitudinii divine. Acest concept înseamnă că **esența lui Dumnezeu este în sine însăși iubire și nu devine iubire ca și consecință a raportului cu creaturile. Creaturile sunt un dar al lui Dumnezeu, ele fiind individualizate, interdependente, păstrătoare și transmițătoare cu fidelitate din generație în generație a caracteristicilor ființiale.** Având în vedere toate acestea se impune un respect deosebit din partea omului, deoarece și omul este parte integrantă a vieții și a creației lui Dumnezeu.

Teologii protestanți și neoprotestanți evocă cu precădere o teologie personalizată a creației, în care apar elemente ce nu sunt abordate în Teologia ortodoxă sau catolică, fără ca acestea să constituie o paradigmă conceptuală academică care să genereze o diferențiere structurală doctrinară de fond interconfesională. Se evidențiază **manifestarea personală a Creatorului care umple creația Sa în mod individualizat cu viață, toate fapturile fiind sub stăpânirea Celui care le-a creat și le-a încredințat omului, nu spre a le folosi după bunul plan, ci a le respecta rânduielile pe care Dumnezeu le-a așezat în ele.** Neînțelegerea deplină a scopului creării fapturilor a dus la manifestări eronate sau exagerate din partea oamenilor față de creaturi, însă, cu

toate acestea, El, inserând încă de la început în lumea vegetală și în lumea animală legile care le păstrează și le perpetuează, face ca ele să urmeze cursul vieții trasat providențial de Creator.

Din perspectiva teologiei naturale sau a teologiei naturii, ori a teologiei creației făcută prin prisma analizei realităților din natură este nevoie de o **conectare constantă și reală a conceptelor teologice utilizate la adevărurile revelației supranaturale oferite de izvoarele acestora și la certitudinile revelației naturale autentice**, pe care le furnizează în mod nepărtinitor și binevenit teologii, filosofi și oamenii de știință și de cultură ai lumii, altfel se ajunge pe un tărâm nesigur și controversat al speculațiilor teologice, filosofice, științifice și ideologice, care lasă în urmă o istorie a conceptelor epatantă, complicată și perturbantă, cu consecințe multiple asupra umanității și a întregii lumi. **Viața reprezintă o realitate unitară admirabilă, constituită dintr-o sumă de biosisteme informaționale, intra- și interconectate fizic și energetic, aflate în stare de echilibru dinamic, având o stabilitate structurală generată de un program genetic individualizat, care face posibilă variabilitatea în cadrul speciei, însă nu permite transformarea unei specii într-o altă specie, ceea ce înseamnă că viața este rezultatul actului creator distinctiv al lui Dumnezeu, care se derulează sub conducerea genială a inteligenței dumnezeiești și nu a evoluției naturaliste întâmplătoare.**

Încercarea de a descoperi din punct de vedere științific mecanismele care stau la baza apariției vieții pe Pământ, a determinat formularea de-a lungul timpului a două teorii principale, expuse sub diferite forme: **teoria panspermiei și teoria generației spontanee.**

În ceea ce privește teoria panspermiei, sub toate nuanțele ei, atât în antichitate cât și în perioada modernă s-a emis ipoteza că Pământul a primit viața în urmă cu circa 3,83 miliarde de ani sub forma fertilizării bacteriene venită din străfundurile Cosmosului, atunci când condițiile fizice de pe Pământ au devenit prielnice pentru acest lucru.

Examinarea la microscopul electronic a *meteoritului marțian ALH84001* a permis fotografierea a numeroși corpusculi viermiformi de formă alungită, aceste forme fiind asemănătoare coloniilor terestre de bacterii actuale, ceea ce a făcut ca NASA să anunțe în 1996 că acest meteorit ar conține nanobacterii, urme de viață microbială extraterestră, deci concluzia ar fi că a existat viață pe Marte. Deși această informație a făcut înconjurul lumii și cercetările asupra meteoritului au continuat, în cele din urmă scepticismul specialiștilor s-a adeverit, reviste prestigioase precum *Nature* și *Science* refuzând colaborarea cu susținătorii acestei teorii.

Fiecare gen de teorie a panspermiei are originalitatea ei, însă niciuna nu a lămurit în manieră științifică problema modului în care a apărut viața pe Pământ, această problemă fiind **transferată de pe Pământ în spațiul cosmic, cauza concretă a apariției celor mai simple forme de viață rămânând necunoscută**. Cu toate că anumite teorii panspermiste au fost formulate de mari oameni de știință, ele rămân foarte controversate și foarte puțin acceptate de comunitatea științifică, întrucât se tratează de un spațiu foarte generos al ipoteticului științific, care nu poate oferi dovezi reale.

Teoria generației spontanee există încă din antichitate, când se credea că plantele, insectele și diverse animale, precum broaștele, peștii și șoarecii apar spontan din apă și pământ umed, ori se formează pe frunze sau din nămol coagulat. Mult mai târziu, alchimiștii credeau că se pot obține ființe vii din vegetale și diverse substanțe sau materiale. Deși oameni de știință, precum Francesco Redi și Louis Pasteur au dovedit că viața nu poate proveni decât din viață, totuși s-a acceptat ideea că viața ar fi putut să apară spontan pe pământ prin evoluție chimică din materia anorganică în urmă cu miliarde de ani. Astfel a apărut în 1924 **teoria cuacervatelor**, prin care *Oparin* intenționa să prezinte formarea în mod spontan a celulelor primitive, însă specialiștii au arătat că nu există niciun fel de dovadă în acest sens. În **condițiile primordiale ipotetice – radiații ultraviolete puternice și temperaturi foarte ridicate, care sunt letale pentru orice fel de microorganism primitiv, atmosferă foarte slabă în oxigen și ozon, care nu are capacitatea de a împiedica radiațiile ultraviolete în vederea formării unor posibile organisme primordiale și, în final, apa, care dizolvă compușii organici sensibili și instabili – nu ar fi putut să apară sub nicio formă viața**.

Prin faimosul experiment al lui *Miller-Urey* din 1953 s-a încercat dovedirea formării materiei vii din materia nevie, utilizându-se un recipient în care s-a expus un amestec de gaze, metan, hidrogen, amoniac și vapori de apă la descărcări electrice. Deși utilizarea acestui dispozitiv special construit și substanțele folosite nu reprezintă câtuși de puțin condițiile existente pe o planetă primitivă, rezultatele obținute prin acest experiment nu sunt deloc concludente. **Obținerea în condiții complexe de laborator a câtorva compuși chimici care se regăsesc în organismele vii nu demonstrează în niciun fel formarea propriu-zisă a vreunui organism viu**.

Teoria microsferelor este o altă teorie care a încercat să demonstreze, pe baza formeii rotunde și stabilității ipotetice ale microsferelor, că aceste microorganisme s-au format spontan din materia anorganică și că ele sunt foarte asemănătoare celulelor biologice, acestea fiind de fapt

celulele primordiale sau protocelulele din care s-au format celulele actuale. Ca și în cazul cuacervatelor și a experimentului Miller-Urey, **avem de-a face cu aprecieri ipotetice cu privire la apariția spontană a vieții, deoarece între cele mai complexe protocelule propuse ca precursorale vieții și cea mai simplă formă vie actuală este o prăpastie uriașă.**

Teoriile panspermiei și teoriile generației spontanee, indiferent de gradul lor de complexitate sau de argumentare științifică evocată, nu pot explica în manieră experimentală obiectivă apariția vieții pe Pământ, nefiind vorba nici de impuls cosmic și nici de manifestare spontană a materiei anorganice care să fi generat de la sine apariția organismelor vii și evoluția lor de la simplu la complex.

Teoria evoluționistă a lui Charles Darwin, inspirată din lucrurile lui Caspar F. Wolff, Jean B. Lamarck și Erasmus Darwin, și evocată în celebra scriere „Originea speciilor”, cu toate că abundă de explicații științifice însoțite de numeroase dovezi, prezintă lacune științifice fundamentale, așa cum însuși Darwin le-a consemnat: absența sau raritatea varietăților de tranziție, existența organelor extrem de perfecționate, existența instinctelor perfecte și sterilitatea descendenților speciilor diferite în contrast cu fertilitatea intactă a descendenților varietăților. La finalul operei sale, în care și-a prezentat cu devotament și convingere impresionantă gândirea sa, Darwin avea să recunoască că, **Creatorul a pus inițial fundamentul lumii „în câteva forme s-au numai într-una singură”, deci viața reprezintă dintru începuturile sale opera Creatorului.**

Evoluția sau transformismul speciilor, dacă ar fi existat în realitate, ar fi fost ușor de dovedit prin arhiva fosiliferă, însă **metoda de datare fosiliferă se bazează pe premisele teoretice ale teoriei evoluționiste**, care utilizează milioanele de ani în aprecierile sale, considerându-se că evoluția de la celula primitivă și până la omul de astăzi ar fi necesitat circa 700 milioane de ani. Trecerea de la organisme unicelulare la cele pluricelulare este dificil de dovedit prin această metodă, însă prin studii genetice s-a ajuns la concluzia că alga microscopică *Cyanophora paradoxa*, considerată a fi primitivă, **ar putea fi strămoșul tuturor plantelor. A afirma că acest organism este strămoșul tuturor plantelor este o pură supoziție, fără nicio posibilitate experimentală de a dovedi că această presupunere este și adevăr științific.** Nimeni nu poate răspunde la întrebarea firească, de ce nu a evoluat deloc până în prezent acest tip de microorganism primitiv, precum și toate formele de viață microscopică cunoscute astăzi. Specialiștii recunosc faptul că **nu s-a putut trasa istoria filogenetică a niciunui grup de plante moderne de la**

începuturile lui până în prezent. Faptul că plantele complexe au rămas neschimbate zeci de milioane de ani, după aprecierile naturaliștilor, constituie o mare provocare pentru teoria evoluționistă.

Originea insectelor este complet necunoscută. Insectele se găsesc într-un număr și o varietate fantastică, dar **nu există nici o urmă de fosilă care să dovedească evoluția din vreun strămoș comun.** Este remarcabil faptul că s-au păstrat numeroase fosile de insecte, în chihlimbar, în cărbune, în cenușă vulcanică și în alte materiale, însă **aceste insecte fosile sunt aproape identice cu cele care trăiesc acum, cu excepția faptului că sunt mai mari.** Ceea ce constituie o mare problemă pentru evoluționiști, este **decalajul enorm dintre speciile de insecte, care însumează circa un milion, și numărul speciilor de animale de uscat, ce ajunge la mai puțin de 20.000,** însă **nu există dovezi fosile care să dovedească transformismul acestor insecte.**

Registrul fosilifer nu arată că ar fi existat în realitate un transformism în decursul a sute de milioane de ani a anumitor specii de pești în amfibieni, ci, dimpotrivă, speciile de pești despre care se credea că au existat în urmă cu sute de milioane de ani și au evoluat în amfibieni, cum sunt peștii *celacanți* sau *dipnoi*, există și în prezent, practic neschimbați.

Deși există numeroase fosile de reptile, **nu s-a descoperit nicio fosilă care să constituie veriga de legătură cu amfibienii și care să dovedească transformismul anumitor specii de amfibieni în reptile.**

Transformismul reptilelor în păsări s-a crezut o certitudine datorită descoperirii *Archaeopteryx*-ului. Caracteristicile reptiliene ale *Archaeopteryx*-ului nu pot fi infirmate, însă **aceasta nu înseamnă structuri tranzitive, ci forme mozaic pe deplin deplin dezvoltate și deplin funcționale.** *Archaeopteryx*-ul avea dinți și gheare ca o reptilă, aripi și pene ca o pasăre, dar toate erau perfect formate pentru nevoile ei. Un animal cu structuri tranziționale reale nici nu ar fi putut supraviețui. *Archaeopteryx*-ul nu a fost singurul animal mozaic, care a dispărut. Au existat multe alte animale mozaic (*Ictidosaurus*, *Seymouria*, *Ichthyostega*, etc.), iar astăzi, de asemenea, există astfel de animale mozaic, precum **ornitorincul, liliacul, veverița zburătoare și vulpea zburătoare.** Faimoasa *Archaeopteryx* nu este o dovadă incontestabilă a transformismului, precum nici alte enigmatice sau false presupuse verigi de legătură, cum sunt *Protarchaeopteryx* și *Archaeoraptor*. Faptul că nu s-a descoperit **nici măcar o fosilă a unei forme de viață cu adevărat tranzitorii** dintre reptile și păsări este grăitor de la sine. **Dacă trecerea de la reptile la păsări ar fi fost o realitate obiectivă, atunci nu era nevoie de eforturi**

deosebite ca să identifice în documentele fosilifere o singură verigă de legătură, ci arhiva fosiliferă ar fi fost plină de o diversitate imensă de astfel de forme de tranziție, care ar fi dovedit pe deplin transformismul speciilor.

Transformismul reptilelor în mamifere este o mare enigmă. Convergența trăsăturilor scheletice între două grupuri de animale nu înseamnă o tranziție evolutivă, asemănările scheletice neimplicând obligatoriu descendența. Dincolo de diferențele de structură osoasă a maxilarului între reptile și mamifere, există numeroase și evidente deosebiri anatomice, morfologice și funcționale între aceste categorii de animale, încât clasa mamiferelor, care include grupuri extrem de diverse, ar trebui să aibă pentru fiecare grup în mod distinctiv un strămoș, așa cum cere modelul evoluționist. În acest caz **ar trebui să existe un număr uriaș de specii intermediare în linia directă a tranziției, însă datele fosile nu le consemnează.**

Lumea fosilă a fost foarte asemănătoare cu lumea noastră. În lumea prezentă trăiesc concomitent organisme unicelulare, nevertebrate marine, pești, amfibieni, reptile, păsări, mamifere și oameni. Singurul motiv care ne împiedică să credem că în trecut ele au trăit contemporan unele cu celelalte, este presupunerea evoluției. Registrul stratigrafic arată că fiecare „eră” se îmbină gradat și imperceptibil cu următoarea „eră”. Nu se poate determina în realitate în mod strict unde sfârșește o epocă și unde începe alta. Cu alte cuvinte, nu există întreruperi de timp, registrul este continuu. Depozitele fosile, care datează unitățile de roci, sunt toate dovezi de formare rapidă. Cele mai multe plante și animale din zilele noastre pot fi găsite și în fosile, și o mare parte din animalele și plantele fosile trăiesc încă și astăzi, mai ales când admitem existența varietăților în cadrul soiurilor, survenite în urma adaptării la schimbările de mediu. Toate acestea sunt indicii că multe organisme ale registrului fosil, din toate perioadele au fost în realitate contemporane unele cu altele, de vreme ce ele au și supraviețuit până astăzi.

Așadar, **arhiva fosiliferă, de la cele mai simple și până la cele mai complexe organisme, nu face dovada unui transformism al speciilor, ci arată o întreagă panoramă de specii complet dezvoltate ce au trăit simultan. Perfecțiunea formelor de viață fosilizate infirmă ideea unei transformări evolutive a organismelor, de la cele mai simple și primitive până la cele mai complexe.** Arhiva fosiliferă nu sprijină deloc teoria evoluționistă, așa cum afirmă numeroși naturaliști, ci dovedește că ființele vii sunt organizate după alte legi care au determinat, într-un mod ce depășește orice tip de manifestare a materiei anorganice, existența fascinantă a tuturor formelor de viață, care culminează cu omul.

Având în vedere poziția fundamentală a omului în contextul temei originilor, atât din punct de vedere teologic cât și din perspectivă științifică, antropogeneza necesită o abordare cu totul specială, așa cum, dealtfel, cele două mari domenii ale cunoașterii și manifestării umane – Teologia și Știința – o dovedesc, abordare pe care lucrarea de față nu o include, limitându-se la tratarea subiectului la nivelurile de structurare inferioare ale lumii și la o analiză pe măsura acestor realități, care au însă capacitatea să furnizeze adevărul despre originea lor și să-l indice delicat și pe cel al originii omului.

Concluzii

Tema Cosmobiogenezei are o importanță covârșitoare existențială universală, întrucât soluțiile la problematica acesteia trasează coordonatele personale ale fiecărui om și configurează istoria umanității și a lumii. Fără cunoașterea temeinică a originii lumii și a vieții, umanitatea se desfășoară pe coordonate confuze și primejdioase, cu atât mai grave cu cât omul înaintează în planul cunoașterii, până când omenirea ar putea ajunge în derivă gnoseologică și existențială.

Adevărul în ceea ce privește originea și structurarea Universului, a Sistemului Solar, a Terrei și a vieții, atât din perspectiva Teologiei cât și a Științei obiective, este că *nihil Creator, nulla creationis*, adică fără Creator nu există creație, și, implicit, nu s-ar fi putut vorbi de originea acestor realități. Trebuie recunoscut faptul că toată teologia, toată logica teoretică științifică și toate dovezile empirice, ne descoperă că lumea este în toate detaliile privitoare la organizarea sa macrocosmică și microcosmică opera Creatorului atotputernic, care a creat-o, a structurat-o și a ordonat-o, imprimând în ea legile după care funcționează cu regularitate fascinantă spre împlinirea unui act mai presus de logica imediată pentru care aceasta există. Creatorul a adus această operă la existență și o susține din iubire, pentru ca omul să cunoască adevărul despre originea lumii și a vieții și să fie cu adevărat liber de orice eroare care îl împiedică să devină un adevărat chip al Său ce se înalță la asemănare cu Dumnezeu.